

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
XƏZƏR UNIVERSİTETİ**

**TƏBİƏT ELMLƏRİ, SƏNƏT VƏ TEXNOLOGİYA YÜKSƏK TƏHSİL FAKÜLTƏSİ
BAYTARLIQ TƏBABƏTİ DEPARTAMENTİ**

**İnfeksion xəstəliklərə qarşı mübarizə və nəzarət tədbirləri
SİLLABUS**

**Tədris ili və semestri
2026/2027-ci tədris ilinin payız semestri**

Müəllim: b.e.d., dosent Şəlalə Zeynalova

Razılaşdırılmışdır

Təsdiq edirəm

**Departament müdiri:
b.ü.f.d. S.C.Məmmədova**

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	İnfeksiyon xəstəliklərə qarşı mübarizə və nəzarət tədbirləri, VEP 710, 8 AKTS
	Departament	Baytarlıq Təbabəti
	Proqram (bakalavr, magistr)	Magistr
	Tədris semestri	2026-2027-ci tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim	Şəlalə Zeynalova, biologiya e.d. dosent
	E-mail	zeynalovaeddm@gmail.com
	Telefon	(+994 51) 8934904
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Xəzər Universiteti (Nərimanov Kampusu)
	Məsləhət saati	Tələbələrle razılaşmadan sonra vaxt təyin ediləcək
Prerekvizitlər		
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Fənnin növü	Məcburi	
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	Əsas dərslilər 1. Zeynalova Ş.K. Heyvanların infeksiyon xəstəlikləri və biotəhlükəsizlik qaydaları. Bakı, "Elm və təhsil" 2. Audrey Ruple, Nathan M, What Is Infection Control and Biosecurity 3. Əliyev E.A., Əzimov İ.M. və s. Epizootologiya və İnfeksiyon xəstəliklər / Bakı, Uniprint 2013 4. Konopatkin A. Epizootology and infectious diseases of farm animals 5. Erica Spackman, Avian Influenza	
Kursun təsviri	Kurs - baytarlıq ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrə sahədə, laboratoriyada patogenlərlə işləyən zaman, laboratoriyanın özünün, binada olan tələbələrin ictimaiyyət və ətraf mühitin yoluxucu xəstəliklərə yoluxma riskini minimuma endirmək və ya qarşısının alınması üçün təhlükəsizlik və mühafizə tədbirlərinin (normalar, avadanlıq və s.) tətbiqinə qarşı mübarizə tədbirlərini öyrətməklə, bilik verməkdən ibarətdir. Bu proqram kursun bütün praktiki aspektlərini, tələblərini və son tarixlərini əhatə edən əsas sənəddir, ona hərtərəfli oxunmalı və bütün semestr ərzində əməl edilməlidir.	
Kursun məqsədləri	Ümumi məqsəd: "Heyvan xəstəliklərinin qarşısının alınması, sanitariya və mübarizə tədbirləri" ümumi və peşə səriştələrini mənimsəmək. Xüsusi məqsədlər: - yoluxucu xəstəliklərin qarşısının alınmasının əsaslarını öyrənmək; - heyvan xəstəliklərinin diaqnostikasının əsas metodları haqqında əsas biliklərə yiyələnmək; - Azərbaycan ərazisində qüvvədə olan baytarlıq təbabəti sahəsində əsas normativ aktlarla tanış olmaq; - müxtəlif etiologiyalı heyvanlarda xəstəliklərin inkişaf mexanizmlərinin və	

	gedişatının əsaslarını mənimsəmək; - heyvan terapiyasının effektivliyini qiymətləndirmək meyarlarını mənimsəmək		
Təlim nəticələri	Kursun sonunda tələbələr nəyi biləcəklər: – Profilaktik, terapeutik, epidemiya əleyhinə və baytarlıq-sanitariya tədbirlərini təşkil; – Statistik məlumatları təhlili və qiymətləndirilməsini; – Heyvanların yoluxucu xəstəliklərinin diaqnozu, qarşısının alınması və aradan qaldırılması üsullarını;		
Tədris metodları	Mühazirə		x
	Seminar		x
	Qrup müzakirəsi		x
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Fəallıq	Semestr ərzində	10
	Tapşırıq və testlər (Quiz 1,2,3)	Semestr ərzində	15
	Davamiyyət	Semestr ərzində	5
	Aralıq imtahanı		30
	Final imtahanı		40
	Yekun		100
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<u>Dərsin təşkili</u> - Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar mühazirə zamanı tələbələrə çatdırılacaqdır. - Yeni mövzu əyani vasitələrin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah ediləcəkdir. - Aralıq və final imtahanları öncəsi tələbələrin mənimsəmə səviyyələri (<i>Quiz</i>) yoxlanılacaqdır. - Seminar məşğələləri zamanı tələbələrin əvvəlki mövzunu mənimsəmələri <u>Sifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi</u> ilə hər dərs qiymətləndiriləcəkdir, semestrin sonunda isə ortaqlıq qiymət çıxarılacaqdır (<i>Fəallıq</i>). <u>Ümumi qaydalar</u> Davamiyyət Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbələr müəyyən səbəblərdən dərslərin buraxılması (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) haqqında məlumatı fakültə dekanlığına təqdim etməlidirlər. 25%-dən artıq dərs buraxan tələbələr imtahana buraxılmır. Gecikmə Dərsə 10 dəqiqədən artıq gecikən tələbəyə qayıb yazılır. Buna baxmayaraq, tələbə dərs saatına buraxılır. Yoxlama işi (<i>Quiz</i>) Müəllimə və dekanlığa qabaqcadan məlumat verilən səbəblərdən yoxlama işində iştirak etməyən tələbə yoxlama işini növbəti həftədə yazı bilər.		

	İmtahanlar Tələbənin imtahanda iştirakı və ya imtahanın buraxılması ilə bağlı bütün məsələlər fakültə rəhbərliyi tərəfindən həll olunur. İmtahanda iştirak etməmə yalnız dekanlığın icazəsi ilə mümkündür. İctimai fəaliyyətlə əlaqədar imtahanlardan yayınma hallarına yol verilmir. İmtahanlar kumulyativ xarakterli olmalıdır. Aralıq və yekun imtahanların mövzuları tələbələrə imtahandan öncə verilir. Son imtahanda sualların əksəriyyəti aralıq imtahandan sonra keçirilmiş materialların əsasında tərtib olunur. Tələbənin kursu başa vurmaı 65 və daha artıq bal toplamış tələbə kursu bitirmiş hesab olunur. Əks halda tələbə bu kursu yenidən keçməlidir. İmtahan qaydalarının pozuntuları İmtahanlarda mövcud qaydaların pozulması (köçürmə cəhdləri, köçürmələr, imtahanın gedişini pozmaq və digər qanunsuz hərəkətlər) hallarında tələbənin imtahan işi ləğv olunur. Dərslərdə davranış Tələbə dərş zamanı müvafiq akademik şəraitin yaradılması üçün mümkün olan hər şeyi etməlidir. İcazəsiz danışığa, lüzumsuz hərəkətlərə və s. qeyri-etik davranışa qətiyyənl yol verilmir. Tələbə dərşdə fəal şəkildə iştirak etməli, lazım olduqda suallar verməli və müzakirələrdən kənarda qalmamalıdır. <i>Dərs zamanı dərs prosesini və etik qaydaları pozmaq, həmçinin tələbələr arasında icazəsiz müzakirələr və mobil telefonlardan istifadə qadağandır.</i>
--	--

Həft	Tarix/Gün	Fənnin mövzuları	Dərsləklər/Tapşırıqlar (səhifə)
I		Heyvanların yoluxucu xəstəliklərinin təsnifatı	OIE Terrestrial Manual. A etiology Epidemiology Diagnosis Prevention and Control References Oie. 2012: p.1–5.
II		İnfeksiya anlayışı, yoluxucu proses. Yoluxucu xəstəliklərin təbii ocaqlığı anlayışı	Ермаков, В. В. Методики диагностики, лечения и профилактики заразных болезней сельскохозяйственных животных, микробиология, микология и вирусология, свойства возбудителей инфекционных болезней: методические указания и рекомендации / В. В. Ермаков. Самара: СамГАУ, 2023. — 91 с.
III		Yoluxucu xəstəliklərin qarşısı alınmasına və aradan qaldırılmasına yönəlmiş epizootik əleyhinə tədbirlərin təşkili və həyata keçirilməsi prinsipləri. Profilaktik və epizootik əleyhinə tədbirlər planlarının tərtib edilməsi	What Is Infection Control and Biosecurity Audrey Ruple, Nathan M., Barbara Jones p. 21-25

IV		Risqlərin qiymətləndirilməsi	Biosecurity of Infectious Diseases in Veterinary Medicine Joel Fernando Soares Filipe, Maria Giovanna Ciliberti, Maria Silvia Laura Rocchi, George Attard, Gabriele Ratti
V		Yoluxucu xəstəliklər üçün karantin və məhdudlaşdırıcı tədbirlərin tətbiqi və ləğvi şərtləri	Disease Prevention Strategies Nathan Slovis, Barbara Jones, Linda Caveney p. 85-105
VI		Zoonoz xəstəliklərin profilaktikası	Zoonotic Diseases Leslie Hiber, Kit T. Darling, p. 63-84
VII		Qaramalın yoluxucu xəstəlikləri (yoluxucu rinotraxeit, viruslu diareyya, paraqrip-3)	Əliyev E.A., Əzimov İ.M. və s. Epizootologiya və İnfeksion xəstəliklər / Bakı, Uniprint 2013, s. 431-442
		Reproduktiv infeksiyon xəstəlikləri və mübarizə tədbirləri (Brusel Neosporoz, Xlamidioz)	Əliyev E.A., Əzimov İ.M. və s. Epizootologiya və İnfeksion xəstəliklər / Bakı, Uniprint 2013, s. 118-126
<u>Aralıq imtahanı</u>			
VIII		Xırdabuynuzlu heyvanların yoluxucu xəstəlikləri və mübarizə tədbirləri	1. Konopatkin A. Epizootology and infectious diseases of farm animals, p. 96-99
IX		Quşların infeksiyon xəstəlikləri və mübarizə tədbirləri	Erica Spackman, Avian Influenza, p.39-45 Zeynalova Ş.K. Heyvanların infeksiyon xəstəlikləri və biotəhlükəsizlik qaydaları. Bakı, "Elm və təhsil" s. 15-17.
X		Atların yoluxucu xəstəlikləri və mübarizə tədbirləri	Infectious diseases of animals : Their identification and Treatment. Sukdeb Nandi, p.3-7
XI		Ekzotik xəstəliklər və mübarizə tədbirləri	World Organisation for Animal Health (OIE). Lump Skin Disease. In: OIE Terrestrial Manual 2017. p. 5
XII		Dezinfeksiya qaydaları	Guidelines for Effective Cleaning and Disinfection , p. 107-108 Linda Caveney
XIII		Bioloji fəvqəladə hallarda cavab tədbirləri planı	What Is Infection Control and Biosecurity Audrey Rupple, Nathan M., Barbara Jones p. 3-19
XIV		Təbii, coğrafi və sosial-iqtisadi amillərin epizootik prosesə təsiri	Infectious diseases of animals : Their identification and Treatment. Sukdeb Nandi, p.12
XV		İmmunoprofilaktikanın spesifik və ümumi vasitələri və metodları. Müxtəlif	Павлова А.В. Инфекция у сельскохозяйственных и домашних животных / Павлова А.В. Бублик В.Н., Парфенова

		növ təsərrüfatlar üçün əsas baytarlıq tələbləri və profilakt xüsusiyyətləri	И.Ф., Енин А.В., Коршенко Д.А. / Луганск – 2022, 14 с.
<u>Final imtahanı</u>			

Bu tədris proqramı fənn haqqında tam məlumatı özündə əks etdirir və hər hansı dəyişiklik barədə öncədən xəbər veriləcək.